

USTAWA

z dnia 18 maja 1990 r.

o ustroju samorządu miasta stołecznego Warszawy.

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Miasto stołeczne Warszawa jest z mocy prawa związkiem dzielnic-gmin i posiada osobowość prawną.

2. Dzielnice-gminy m.st. Warszawy są gminami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 i Nr 34, poz. 199).

3. Do dzielnic-gmin stosuje się przepisy ustawy określonej w ust. 2, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej.

Art. 2. 1. Związek dzielnic-gmin Warszawy obejmuje obszar zamknięty granicami administracyjnymi dzielnic m.st. Warszawy, istniejącymi w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku zmiany granic gmin należących do Związku, następuje odpowiednio zmiana obszaru Związku.

Art. 3. Ilekroć w niniejszej ustawie mowa jest o:

- 1) „m. st. Warszawie” albo „Związku” — należy przez to rozumieć związek dzielnic-gmin Warszawy,
- 2) „dzielnicę” — należy przez to rozumieć dzielnicę-gminę określoną w art. 1 niniejszej ustawy,
- 3) „Radzie” albo „Radzie Warszawy” — należy przez to rozumieć radę miasta stołecznego Warszawy,
- 4) „Zarządzie” albo „Zarządzie Warszawy” — należy przez to rozumieć zarząd związku dzielnic-gmin Warszawy,

- 5) „Prezydencie” albo „Prezydencie Warszawy” — należy przez to rozumieć prezydenta miasta stołecznego Warszawy,
- 6) „Urządzie Warszawy” — należy przez to rozumieć urząd miasta stołecznego Warszawy.

Art. 4. Miasto stołeczne Warszawa może tworzyć związki i porozumienia komunalne na zasadach określonych w rozdziale 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym.

Zakres działania i zadania Związku

Art. 5. Do zakresu działania dzielnic należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów.

Art. 6. 1. Do zakresu działania i zadań Związku należą:

- 1) sprawy wynikające ze stołecznego charakteru Warszawy,
- 2) sprawy publiczne o znaczeniu ogólnomiejskim spośród zadań gminy określonych w art. 7 ustawy o samorządzie terytorialnym, a w szczególności których wykonanie przekracza możliwości dzielnic i wymaga współdziałania międzykomunalnego.

2. Zadania i kompetencje dzielnic określone w innych ustawach dla gmin przechodzą na Związek, jeśli dotyczą wykonywania zadań ogólnomiejskich.

3. Szczegółowy podział zadań i kompetencji między Warszawą a dzielnicami określa statut Związku zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawowymi.

4. Przepisy art. 8 ustawy o samorządzie terytorialnym stosuje się odpowiednio do Związku.

Art. 7. 1. W celu wykonywania zadań Związek może tworzyć jednostki organizacyjne, w tym przedsiębiorstwa, i zawierać umowy z innymi podmiotami.

2. Związek oraz inna komunalna osoba prawna może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej, jeżeli wymagają tego potrzeby społeczne.

Art. 8. 1. Związkowi przysługuje prawo stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących na obszarze m.st. Warszawy w zakresie zadań i kompetencji Związku. Przepisy art. 40—42 ustawy o samorządzie terytorialnym stosuje się odpowiednio.

2. Stanowienie w Warszawie przepisów porządkowych, o których mowa w art. 40 ust. 3 i 4 ustawy o samorządzie terytorialnym, należy do wyłącznej kompetencji Związku.

Art. 9. Nabycie mienia komunalnego Związku następuje:

- 1) na podstawie przepisów ustawy — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych oraz art. 40 niniejszej ustawy.
- 2) w wyniku przekazania przez administrację rządową na zasadach określonych przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia,
- 3) w wyniku własnej działalności gospodarczej,
- 4) przez inne czynności prawne,
- 5) w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Art. 10. 1. Uchwała rady dzielnicy dotycząca:

- 1) zmiany przeznaczenia oraz zbycia nieruchomości służącej do powszechnego użytku lub bezpośrednio zaspokojenia potrzeb publicznych,

2) zmiany przeznaczenia oraz zbycia przedmiotów posiadających szczególną wartość naukową, historyczną, kulturalną i przyrodniczą,

3) zbycia w trybie nieodpłatnym innych składników mienia komunalnego

wymaga zgody Rady Warszawy, jeżeli wojewoda lub Prezydent zgłosi sprzeciw wobec uchwały.

2. Przepisu art. 77 ust. 1 pkt 5 ustawy o samorządzie terytorialnym w zakresie określonym w ust. 1 nie stosuje się.

Organy dzielnicy i organy Związku oraz ich kompetencje

Art. 11. 1. Organem stanowiącym i kontrolnym dzielnicy jest rada dzielnicy.

2. Uchwały rady dzielnicy w sprawach, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie terytorialnym, mogą być podjęte za zgodą Prezydenta Warszawy.

Art. 12. Na czele zarządu dzielnicy stoi burmistrz.

Art. 13. 1. W dzielnicy mogą być tworzone jednostki pomocnicze: osiedla, kolonie, sołectwa i inne formy organizowania się społeczności lokalnych.

2. Zasady organizacji i działalności jednostek pomocniczych określa statut dzielnicy.

Art. 14. 1. Od decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, wydanych przez burmistrza, służy odwołanie:

- 1) w sprawach należących do zadań własnych dzielnicy — do Prezydenta Warszawy,
- 2) w sprawach należących do zadań zleconych — do Wojewody.

2. Prezydent Warszawy w rozumieniu przepisów o postępowaniu administracyjnym, w sprawach należących do zadań własnych dzielnicy, jest organem wyższego stopnia.

Art. 15. 1. Organem stanowiącym i kontrolnym Związku jest Rada Warszawy.

2. W skład Rady Warszawy wchodzi po 4 radnych z każdej dzielnicy, wybranych przez rady dzielnic najpóźniej w terminie 14 dni od ich ukonstytuowania się.

3. Kadencja Rady Warszawy trwa 4 lata licząc od dnia wyboru.

Art. 16. W zakresie zadań Związku do kompetencji Rady Warszawy należą:

- 1) uchwalenie statutu Związku,
- 2) wybór Zarządu, kandydatów na Prezydenta Warszawy oraz stanowienie o kierunkach ich działania,
- 3) uchwalanie budżetu m.st. Warszawy oraz przyjmowanie sprawozdań z działalności finansowej Związku i udzielenie absolutorium Zarządowi z tego tytułu,
- 4) uchwalanie wieloletnich programów rozwoju i planów zagospodarowania przestrzennego Warszawy,
- 5) ustanawianie opłat za korzystanie z usług przedsiębiorstw, zakładów, instytucji, urzędzeń ogólnomiejskich, jak również ustalanie opłat administracyjnych,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawach udziału w podatkach i subwencjach ogólnych stanowiących dochody dzielnicy,
- 7) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych Związku, przekraczających zakres zwykłego zarządu,
- 8) podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi podmiotami samorządu oraz wydzielenia na ten cel odpowiedniego majątku,
- 9) stanowienie w sprawach pomników ogólnomiejskich, po porozumieniu z właściwą radą dzielnicy.
- 10) nadawanie honorowego obywatelstwa miasta stołecznego Warszawy,

- 11) ocena działalności dzielnic i instytucji komunalnych na terenie Warszawy,
- 12) prowadzenie mediacji w sprawach spornych między dzielnicami,
- 13) zwoływanie nadzwyczajnych posiedzeń rad dzielnic,
- 14) reprezentowanie interesów Związku wobec administracji rządowej,
- 15) organizowanie studiów i analiz nad funkcjonowaniem samorządu terytorialnego oraz szkolenie aparatu samorządu terytorialnego,
- 16) kontrola działalności Zarządu, Prezydenta i administracji Związku,
- 17) stanowienie przepisów Związku na podstawie upoważnień ustawowych.

Art. 17. 1. Uchwały Rady Warszawy podejmowane są bezwzględną większością głosów.

2. Burmistrz może wnieść pisemny sprzeciw w stosunku do uchwały Rady Warszawy w terminie 7 dni od daty jej podjęcia.

3. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały i wymaga ponownego rozpatrzenia sprawy.

4. Uchwała podjęta po ponownym rozpatrzeniu sprawy w obecności 2/3 członków Rady jest wiążąca.

5. W przypadku rozwiązania rady dzielnic w trybie art. 96 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym, Związek nie może podejmować rozstrzygnięć, które dotyczyłyby istotnych interesów tej dzielnicy.

Art. 18. 1. Rada Warszawy obraduje na sesjach zwoływanych przez Prezydenta Warszawy w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.

2. Na wniosek co najmniej 1/4 liczby członków Rady Prezydent zobowiązany jest zwołać jej posiedzenie w każdym czasie.

3. Na wniosek rady dzielnic Prezydent zobowiązany jest zwołać posiedzenie Rady Warszawy nie później niż w terminie 14 dni od daty wpłynięcia wniosku.

Art. 19. Rada Warszawy zbiera się po raz pierwszy przed upływem 21 dni od ukonstytuowania się rad dzielnic.

Art. 20. 1. Dotychczasowy Prezydent m.st. Warszawy zwołuje pierwsze posiedzenie Rady Warszawy.

2. Na pierwszym posiedzeniu Rada Warszawy wybiera kandydatów na stanowisko Prezydenta Warszawy, zwołuje Zgromadzenie Wyborcze składające się z radnych wszystkich dzielnic oraz określa zasady przewodniczenia sesjom Rady.

Art. 21. 1. Prezydenta wybiera Zgromadzenie Wyborcze Warszawy bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej 2/3 składu, spośród kandydatów wybranych zgodnie z art. 20 ust. 2.

2. W razie nieuzyskania przez żadnego z kandydatów bezwzględnej większości głosów w pierwszej turze, zarządza się kolejne głosowania, nie więcej jednak niż dwa. Do kolejnych głosowań przechodzi dwóch kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów. Jeżeli w kolejnych głosowaniach żaden z kandydatów nie uzyskał bezwzględnej większości głosów, Prezydentem zostaje kandydat, który w ostatnim głosowaniu otrzymał większą liczbę głosów.

3. Zgromadzenie Wyborcze dokona wyboru Prezydenta Warszawy w terminie 14 dni od ukonstytuowania się Rady Warszawy.

4. Prezydent może być wybrany spoza członków Rady.

5. Zgromadzenie Wyborcze na wniosek Rady Warszawy może odwołać Prezydenta w trybie określonym w ust. 1.

Art. 22. 1. Prezydent Warszawy w terminie 7 dni od wyboru zwołuje posiedzenie Rady.

2. Prezydent przedstawia Radzie kandydatów na członków Zarządu, który składa się z 3 wiceprezydentów i 5 członków. Dopuszczalny jest wybór członków Zarządu spoza grona Rady w liczbie nie przekraczającej 1/3 składu Zarządu Związku.

3. Rada wybiera cały skład Zarządu w głosowaniu tajnym, w obecności co najmniej 3/4 członków Rady.

4. Członkowie Zarządu uczestniczą w posiedzeniach Rady.

5. Rada odwołuje Zarząd w przypadku nieudzielenia mu absolutorium.

6. Po upływie kadencji Rady Warszawy Zarząd działa do dnia wyboru nowego Zarządu.

Art. 23. 1. Rada Warszawy może powoływać komisje, których zadania, przedmiot działania i kompetencje określa statut Związku. W skład komisji mogą wchodzić osoby spoza grona Rady Warszawy w liczbie nie przekraczającej połowy składu komisji.

2. Rada Warszawy powołuje Komisję Rewizyjną. W skład Komisji wchodzi przedstawiciel każdej dzielnicy nie będący członkiem Rady Warszawy.

Art. 24. 1. Rada Warszawy uchwała statut Związku, którego projekt przedstawia Zarząd w terminie 30 dni od jej powołania.

2. Szczegółowy zakres, tryb i formy działania organów Związku i inne zasady określające współdziałanie dzielnic reguluje statut.

3. Statut reguluje również zakres działania i kompetencje wiceprezydentów, skarbnika Warszawy i Komisji Rewizyjnej.

4. Statut Związku podlega zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

5. Zatwierdzenie statutu powinno nastąpić w ciągu 30 dni od dnia jego przedstawienia.

6. Jeżeli Prezes Rady Ministrów nie zajmie stanowiska w terminie określonym w ust. 5, statut uważa się za przyjęty.

7. W przypadku stwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów uchybień, statut przekazuje się do ponownego rozpatrzenia, wskazując termin ich usunięcia.

8. Jeżeli ponownie przedstawiony statut nie uwzględni wskazówek, o których mowa w ust. 7, Prezes Rady Ministrów może nadać Związkowi statut tymczasowy.

9. Zmiana statutu następuje w trybie przewidzianym dla jego ustanowienia.

Art. 25. Organami wykonawczymi Związku są: Zarząd Warszawy i Prezydent Warszawy.

Art. 26. Członkostwa w Zarządzie nie można łączyć z zatrudnieniem w administracji rządowej.

Art. 27. 1. Zarząd podejmuje działania w ramach kompetencji przewidzianych przepisami prawa, statutem Związku i uchwałami Rady Warszawy, celem zapewnienia skoordynowanego i sprawnego funkcjonowania Warszawy jako organizmu wielkomiejskiego.

2. Do kompetencji Zarządu należy:

- 1) opracowywanie projektu statutu Związku,
- 2) opracowywanie projektu budżetu Związku,
- 3) opracowywanie projektów programów rozwoju Warszawy,
- 4) opracowywanie projektów uchwał Rady Warszawy,
- 5) wykonywanie uchwał Rady Warszawy,
- 6) gospodarowanie mieniem Związku,
- 7) wykonywanie budżetu Związku,
- 8) wyrażanie zgody w sprawach, o których mowa w art. 10

9) zatwierdzenie czynności Prezydenta, podejmowanych w trybie art. 28 ust. 3.

Art. 28. 1. Prezydent wykonuje administrację publiczną w zakresie zadań Związku w sprawach nie zastrzeżonych dla innych organów Związku.

2. W ramach swoich kompetencji Prezydent Warszawy:

- 1) przewodniczy Zarządowi Warszawy,
- 2) kieruje pracą Zarządu,
- 3) reprezentuje Związek na zewnątrz,
- 4) wykonuje funkcje reprezentacyjne związane ze stołecznym charakterem Warszawy,
- 5) wykonuje uprawnienie zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników Urzędu Warszawy oraz kierowników jednostek organizacyjnych Związku.

3. W sprawach nie cierpiących zwłoki, związanych z zagrożeniem interesu publicznego, Prezydent podejmuje czynności należące do kompetencji Zarządu. Nie dotyczy to wydawania zarządzeń porządkowych.

4. Prezydent może powierzyć w formie pisemnej prowadzenie w jego imieniu niektórych spraw z zakresu swojej właściwości wiceprezydentom, innym członkom Zarządu, sekretarzowi i kierownikom jednostek organizacyjnych Związku.

Art. 29. 1. Zarząd wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Warszawy.

2. Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Warszawy określa regulamin organizacyjny, uchwalony na wniosek Zarządu przez Radę.

3. Zadania w zakresie zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu Warszawy i warunków jego działania, a także organizowania pracy w Urzędzie Warszawy, realizuje sekretarz Zarządu.

4. Sekretarz Zarządu i skarbnik Związku uczestniczą w pracach Zarządu bez prawa głosu.

5. Status prawny pracowników Związku określa ustawa o pracownikach samorządowych.

Art. 30. 1. Osoby wchodzące w skład organów Związku nie mogą wchodzić w stosunki cywilnoprawne ze Związkiem i dzielnicami, z wyjątkiem stosunków prawnych wynikających z korzystania z powszechnie dostępnych usług zakładów, przedsiębiorstw, instytucji i urzędów miejskich na warunkach ogólnych oraz stosunków wynikających z najmu pomieszczeń dla własnych celów mieszkaniowych lub handlowo-przemysłowych i dzierżawy drobnych parcel, jeżeli najem lub dzierżawa oparte są na warunkach ustalanych powszechnie dla danego typu przedmiotów najmu lub dzierżawy.

2. Jeżeli osoba wchodząca w skład organu Związku w czasie sprawowania mandatu nawiązała stosunki, o których mowa w ust. 1, jej mandat ulega zawieszeniu z mocy prawa. W sprawie orzeka Komisja Rewizyjna w trybie określonym w statucie.

Art. 31. 1. Jeżeli sprawa dotyczy interesów majątkowych osoby, o której mowa w art. 30, nie może ona być obecna przy rozważaniu sprawy i brać udziału w głosowaniu nad nią.

2. Rozstrzygnięcia powzięte w obecności osoby wymienionej w ust. 1 są nieważne. O nieważności orzeka właściwy organ nadzoru.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również, jeżeli sprawa dotyczy współmałżonka osoby wymienionej w ust. 1, jej krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia, osób związanych z nią z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli oraz osób będących z nią w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jej prawa lub obowiązki.

Gospodarka finansowa Związku

Art. 32. 1. Dochodami budżetu Związku są:

- 1) dochody z majątku Związku i działalności gospodarczej,
  - 2) udziały w podatkach i subwencjach ogólnych stanowiących dochody dzielnic.
2. Dochodami Związku mogą być:
- 1) nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych,
  - 2) dotacje celowe na realizację zadań zleconych,
  - 3) dobrowolne świadczenia dzielnic,
  - 4) pożyczki oraz emisje obligacji,
  - 5) spadki, zapisy i darowizny,
  - 6) inne dochody.

Art. 33. 1. Na pokrycie części wydatków związanych z wykonywaniem zadań ogólnomiejских ustala się udziały, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2.

2. Zasady ustalania udziałów określa statut Związku.

3. Wysokość udziałów członków Związku ustala Rada Warszawy w budżecie Związku.

Art. 34. Przepisy ustawy o samorządzie terytorialnym regulujące tryb opracowywania, uchwalania i wykonywania budżetu stosuje się odpowiednio do Związku.

Nadzór nad działalnością komunalną Związku

Art. 35. Przepisy o nadzorze nad działalnością komunalną zawarte w ustawie o samorządzie terytorialnym stosuje się odpowiednio do Związku.

Art. 36. 1. Burmistrzowie dzielnic są obowiązani do przedłożenia Prezydentowi Warszawy uchwał rad dzielnic w ciągu 7 dni od daty ich podjęcia.

2. Prezydent w razie stwierdzenia, że uchwała rady dzielnicy jest sprzeczna z prawem, statutem Związku lub podjętymi w zakresie art. 6 uchwałami Rady Warszawy, może wstrzymać jej wykonanie i w terminie 14 dni przedstawić sprawę Radzie Warszawy.

3. Rada Warszawy podejmuje uchwałę, którą uchyla bądź zatwierdza rozstrzygnięcie Prezydenta, o którym mowa w ust. 2.

4. Radzie dzielnicy w terminie 30 dni od podjęcia przez Radę Warszawy rozstrzygnięcia, o którym mowa w ust. 2, przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

5. Przepis ust. 2 nie narusza uprawnień nadzorczych wojewody, określonych w rozdziale 10 ustawy o samorządzie terytorialnym.

Art. 37. Do dzielnic należących do Związku nie stosuje się przepisu o zadaniach sejmiku samorządowego, zawartego w art. 77 ust. 1 pkt 4 ustawy o samorządzie terytorialnym.

Art. 38. 1. Herbem miasta stołecznego Warszawy jest wizerunek Syreny.

2. Szczegóły określa statut Związku.

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 39. Do dnia wyboru Prezydenta Warszawy jego funkcje pełni Wojewoda Warszawski.

Art. 40. 1. Mieniem komunalnym Związku staje się mienie, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

2. Związkowi na jego wniosek mogą być przekazane składniki mienia ogólnonarodowego (państwowego) inne niż wymienione w ust. 1, jeżeli jest to związane z realizacją jego zadań.

3. Dzielnice w terminie do dnia 31 grudnia 1991 r. przełączą nieodpłatnie na własność Związku grunty stanowiące mienie komunalne przeznaczone na realizację zadań ogólnomiejskich.

4. Do nabycia lub przekazania mienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy określone w ustawie — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

Art. 41. 1. W dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w skład Związku wchodzi następujące dzielnice w ich dotychczasowych granicach administracyjnych: Mokotów, Ochota, Praga-Południe, Praga-Północ, Śródmieście, Wola i Żoliborz.

2. Związek, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wystąpi w terminie do dnia 31 października 1991 r. do Rady Ministrów z wnioskiem o dokonanie nowego podziału obszaru m.st. Warszawy na dzielnice i ewentualnego zwiększenia liczby dzielnic.

3. Dzielnica wchodząca w skład Związku może wystąpić z wnioskiem do Rady Ministrów o utworzenie na jej obszarze dwóch lub więcej dzielnic w trybie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie terytorialnym.

4. W przypadku zmian w podziale terytorialnym, przeprowadzonych w terminie do dnia 31 grudnia 1991 r., polegających na tworzeniu z jednej dzielnicy dwóch lub więcej dzielnic, radni dotychczasowej rady dzielnicy stają się radnymi rad w nowych dzielnicach w zależności od miejsca swojego zamieszkania.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, mogą być przeprowadzone wybory uzupełniające. Przepisy art. 114 ust. 1 pkt 2 oraz art. 114 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. — Ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz. U. Nr 16, poz. 96) stosuje się odpowiednio.

Art. 42. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*